

Chazarat HaShatz when Nobody Understands/Yehoshua Grunstein

לע"נ סבתי רחל בת יצחק הלוי

A] Introduction

מסכת ראש השנה דף לד עמוד ב' - "תניא ;

<u>רבנן גמליאל</u> (שליח צבור מוציא את הרבים ידי חובתן) ... אמר להם - "כשם שמוציא את שאינו בקי, כך מוציא את הבקי".	<u>חכמים</u> (כשם ששליח צבור חייב, כך כל יחיד ויחיד חייב). אמר להם רבן גמליאל - "לדבריכם, למה שליח צבור יורד לפני התיבה? אמרו לו - "כדי להוציא את שאינו בקי"
---	---

B] Halachik Conclusion; Do we still need a Chazarat HaShatz today?

שו"ת הרמב"ם [פאר הדור קמ"ח] - הואיל ותקנו חכמים שירד שליח ציבור לפני התיבה להוציא את מי שאינו בקי, לא תהיה חזרת

השליח ציבור ברכה לבטלה... ואף ע"פ שלא יהיה בקהל מי שאינו בקי...

ספר אבודרהם שמונה עשרה - וחוזר שליח צבור את התפלה בקול רם להוציא את מי שלא התפלל והכל עומדין ושומעין כל

ברכה וברכה מפיו ויענו אמן בין אותם שיצאו ידי תפלה ובין אותם שלא יצאו.

שולחן ערוך [או"ח קכ"ד] - קהל שהתפללו וכולם בקיאים בתפלה, אעפ"כ ירד ש"צ וחוזר להתפלל, כדי לקיים תקנת חכמים.

הסבר המשנה ברורה בשם הלבוש [שם יב] - שכשתקנו חכמים שיחזור ש"ץ התפלה, לא הצריכו לחפש בכל תפלה אחר כל איש

ואיש שבבבכ"נ אם יש שם מי שאינו בקי אם לאו, אלא תקנו שיהיה ש"ץ חוזר התפלה לעולם, שמא יהיה פ"א בבבכ"נ מי

שאינו בקי ויוציאו הש"ץ י"ח.

C] All have to understand

שולחן ערוך [או"ח, הלכות תפלה, קכ"ד] - לאחר שסיימו הצבור תפלתן, יחזור ש"צ התפלה, שאם יש מי שאינו יודע להתפלל, יכוין

למה שהוא אומר ויוצא בו.

משנה ברורה [שם ב] בשם המג"א - וצריך שיכוין בלשה"ק, דאלי"כ = לא מהני אף ששומע מש"ץ כל תיבה.

שולחן ערוך [או"ח, הלכות תפלה, קכ"ד] - כשש"צ חוזר התפלה, הקהל יש להם לשתוק ולכוין לברכות שמברך החזן ולענות אמן;

ואם אין ט' מכוונים לברכותיו, קרוב להיות לברכותיו לבטלה.

D] Solution # 1

משנה ברורה [שם י"ט] בשם המג"א [ני"ה] בשם המהרי"ל - והעולם נוהגין לצרף למנין ולהתפלל חזרת הש"ץ אפילו מי שיודעין

בו שמשיח ואינו שומע חזרת הש"ץ כראוי. ונ"ל דבכגון זה, טוב להתנהג כמו שכתב בספר שולחן שלמה שיתנה הש"ץ בינו

לבין עצמו בחזרת התפילה שא"ל יענו תשעה אמן אחריו ויכונו לברכותיו שיהא התפילה היא בתורת נדבה

E] Solution # 2

שולחן ערוך [אוי"ח קצ"ג/א]-שנים שאכלו... אם אחד יודע והשני אינו יודע = מברך היודע ויוצא השני אם מבין לשון הקודש אלא שאינו יודע לברך; וצריך לכוין מלה במלה לכל מה שיאמר. הגה: וצריך המברך שיכוין להוציא (מרדכי ר"פ ג' שאכלו וב"י בשם סמ"ג). אבל אם אינו מבין, * אינו יוצא בשמיעה.

משנה ברורה [שם ה] בשם רש"י ור"י מקורביל וכל בו ורבנו ירוחם - ויש פוסקים שסוברין שבלה"ק יוצא אדם ידי חובתו בשמיעה אף על פי שאינו מבין הלשון (משא"כ בשאר לשונות דלכו"ע אינו יוצא אם אינו מבין הלשון) וכן המנהג שנשים יוצאות י"ח בשמיעה מהמברך אף על פי שאינן מבינות כלל ואפילו בקידוש שהוא דאורייתא לכו"ע להנשים אפ"ה יוצאות בשמיעה וכן ע"ה אף על פי שאינן מבינים דברי המקדש [אחרונים]

שולחן ערוך [אוי"ח ה"ל ק"ש ס"ב/ב]- יכול לקרותה בכל לשון, ויזהר מדברי שיבוש שבאותו לשון וידקדק בו כמו בלשון הקודש.

משנה ברורה [שם ג]-... וכ"ז מצד הדין, אבל למצוה מן המובחר הוא דוקא בלשה"ק... ועיין בספרי האחרונים דבימינו אף מצד הדין יש לזהר שלא לקרותה בלשון אחר כ"א בלשון הקודש כי יש כמה וכמה תיבות שאין אנו יודעים איך להעתיקם היטב כגון תיבת ושנתם יש בו כמה ביאורים אחד לשון לימוד ואחד לשון חידוד כמו שאמרו חז"ל שיהו ד"ת מחודדין בפך שאם ישאלך אדם דבר אל תגמגם ותאמר לו. וכן כמה וכמה תיבות שבק"ש שאין אנו יודעין היטב ביאורו על לשון אחר כגון תיבת את ותיבת לטוטפות וכדומה **אבל כשאנו קוראין שמע בלשה"ק וכן בתפלה וברכת המזון וקידוש ושאר ברכות אפילו אם אינו מבין הלשון יצא דזה אינו מצוי שבן ישראל לא ידע ביאור הפסוק ראשון** שבק"ש שהכונה בו לעיכובא